

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та бізнесу

Н.В. Лохман, К.С. Хаврова, Т.В. Кореніцина

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИЗ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і
торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та бізнесу

Н.В. Лохман, К.С. Хаврова, Т.В. Кореніцина

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ**

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри економіки та бізнесу
Протокол № 2
від “ 2 ” вересня 2021 р.

Рекомендовано навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол № 2
від “ 7 ” жовтня 2021 р.

Кривий Ріг
2021

УДК 33.021(072)

Л 81

Лохман Н.В.

Л 81 Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Економічний аналіз» [Текст]: ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. економіки та бізнесу; Н.В. Лохман, К.С. Хаврова, Т.В. Кореніцина. –Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2021. – 23 с.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Економічний аналіз» розроблені для надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні курсової роботи. У методичних рекомендаціях сформульовано мету курсової роботи, основні вимоги до її написання, структури, змісту, оформлення, критерії оцінки та тематику курсових робіт, а також перелік рекомендованої літератури.

© Лохман Н.В., Хаврова К.С., Кореніцина Т.В., 2021

© Донецький національний університет економіки й торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, 2021

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Загальні рекомендації щодо виконання курсової роботи	5
2. Тематика курсових робіт	6
3. Структура і зміст курсової роботи	7
4. Оформлення курсової роботи	14
5. Оцінювання курсової роботи	14
6. Рекомендована література	16
Додатки	18

ПЕРЕДМОВА

Стратегічні напрями розвитку вітчизняної економіки та підприємницького середовища потребують використання методологічного інструментарію щодо проведення детального аналізу ситуацій в економічній, фінансовій, аудиторській, бухгалтерській, маркетинговій та управлінській сферах діяльності. Економічний аналіз є фундаментальною основою такого інструментарію, а його методи та прийоми забезпечують якісну оцінку тенденцій розвитку суспільних явищ та процесів, кількісного та якісного вимірювання причинно-наслідкових зв'язків, їх застосування відповідно до цілей управління.

Ринкові умови господарювання зобов'язують сучасних підприємців оволодівати методами економічного аналізу, адже саме кваліфіковані кадри можуть грамотно оцінити діяльність підприємства і розробити пропозиції необхідні для нормального його функціонування. Особливу роль в підготовці фахівців пристосованих до ринкових умов відіграє виконання курсової роботи з дисципліни «Економічний аналіз», це формує підприємницькі здібності, які можуть бути у подальшому адаптовані до конкретної галузі економіки.

Метою курсової роботи з дисципліни «Економічний аналіз» є закріплення, поглиблення та систематизація знань із навчальної дисципліни «Економіка підприємства» та «Економічний аналіз», формування професійної компетенції фахівця з проблем ефективності економічних систем, що досліджуються, та індивідуального підходу до розв'язання поставлених завдань, вироблення гнучкого наукового мислення, формування глибоких спеціальних знань, творчого, новаторського та системно-дослідницького підходу до вирішення проблем розвитку підприємницьких структур з огляду на особливості розвитку економічної системи країни.

За своїм змістом та призначенням курсова робота – це самостійне дослідження, що являє собою результат теоретичної і практичної діяльності з обраної теми.

Під час виконання курсової роботи здобувач вищої освіти має вирішити наступні завдання:

- вибір теми курсової роботи;
- визначення об'єкту, предмету, мети, завдань та методів дослідження, що доцільно використовувати у курсовій роботі;
- добір літератури та статистичного матеріалу;
- вирішення завдань, які визначено метою курсової роботи.

Загальні вимоги до організації виконання, захисту, зберігання та оприлюднення курсових робіт (проектів) визначено відповідним Положенням (П ДонНУЕТ 02.02-08-2020) Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського.

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується за тематикою, яка затверджена на засіданні кафедри. Здобувачам вищої освіти надається право самостійно обрати тему роботи згідно із затвердженою кафедрою тематикою курсових робіт або запропонувати свою тему роботи за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки.

Зміст курсової роботи, її мета, об'єкт, предмет та ін. визначаються її темою.

Курсова робота як вид письмової роботи має специфічну структуру, яка, зокрема, визначається її темою. Структура курсової роботи формується наступними елементами:

1. Титульний аркуш (додаток А).
2. Реферат (додаток Б).
3. Зміст (додаток В).
4. Вступ.
5. Основна частина.
6. Висновки.
7. Список використаних джерел.
8. Додатки.

Терміни виконання курсових робіт визначаються навчальними планами, графіками організації навчального процесу Університету та розпорядженнями директорів навчального-наукових інститутів.

Курсова робота має включати як текстовий, так й ілюстративний матеріал (таблиці, рисунки), цим забезпечується доказовість аргументації висновків та результатів курсової роботи. Неприпустимим є як використання лише текстового матеріалу без підтвердження його фактографічною інформацією (таблицями, рисунками), так і використання лише ілюстративного матеріалу без його опису, аналізу та оцінки. У цілому курсова робота має розкривати тему дослідження, містити результати самостійно проведених здобувачами вищої освіти систематизації, узагальнення, аналізу та оцінки теоретичної та фактографічної інформації, характеризуватися логічною та чіткою побудовою, реальність та точність даних та інформації, що наводяться [11].

Орієнтований обсяг курсової роботи – 30-40 сторінок.

Оформлення курсової роботи здійснюється відповідно до СТУ ДонНУЕТ 02.02-30-2020 “Вимоги до оформлення письмових робіт студентів”.

Оформлена у відповідності до вимог курсова робота перевіряється на плагіат за процедурою, визначеною розділом 5 Положення ДонНУЕТ «Про запобігання та виявлення академічного плагіату» (П ДонНУЕТ 02.02-10-2020).

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Аналіз майна підприємства та джерел його формування.
2. Аналіз ефективності формування і використання майна підприємства.
3. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства.
4. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
5. Аналіз ділової активності підприємства.
6. Аналіз ефективності формування та використання оборотних активів підприємства.
7. Аналіз ефективності формування та використання необоротних активів підприємства.
8. Аналіз економічної безпеки: проблеми та шляхи її вирішення.
9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
10. Аналіз прибутків (збитків) і рентабельності діяльності підприємства.
11. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства.
12. Аналіз конкурентоспроможності підприємства.
13. Аналіз ефективності інноваційної діяльності підприємства.
14. Аналіз ефективності інвестиційної діяльності підприємства.
15. Аналіз виробництва і реалізації продукції.
16. Аналіз забезпеченості підприємства персоналом.
17. Аналіз продуктивності праці на підприємстві.
18. Аналіз ефективності формування і використання фонду оплати праці підприємства.
19. Аналіз ефективності формування основних фондів підприємства.
20. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства.
21. Аналіз використання виробничої потужності підприємства.
22. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.
23. Аналіз собівартості продукції підприємства.
24. Аналіз ефективності виробництва на підприємстві.
25. Аналіз фінансових ресурсів підприємства.
26. Аналіз витрат на підприємстві.
27. Аналіз ефективності господарської діяльності підприємства.
28. Аналіз товарних запасів торговельного підприємства.
29. Аналіз ресурсного потенціалу підприємства.
30. Аналіз беззбитковості та рентабельності підприємства.
31. Аналіз прибутковості діяльності підприємства.
32. Аналіз формування та використання активів підприємства.
33. Аналіз товарообороту торговельного підприємства.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У *вступі* до курсової роботи обґрунтовується актуальність теми курсової роботи, визначаються її мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження, а також методи, що використовувалися під час дослідження. Обсяг – 1-2 сторінки.

Актуальність курсової роботи представляє собою обґрунтування обраної для дослідження теми, в якому здобувач ВО повинен продемонструвати сутність проблемної ситуації розвитку певного засобу розміщення чи його організаційної складової та необхідність її вирішення.

Для повідомлення про стан розробки обраної теми курсової роботи, складається короткий огляд літератури, який покликаний показати ґрунтовне ознайомлення здобувача ВО зі спеціальною літературою, його уміння систематизувати літературні джерела, критично їх розглядати, виділяти головне [12].

Мета курсової роботи формулюється у відповідності до її теми. Так, у випадку обрання теми дослідження курсової роботи «Аналіз прибутків (збитків) і рентабельності діяльності підприємства» метою роботи стане на основі вивчення законодавчих документів України, спеціальної літератури, шляхом дослідження практики економічного аналізу прибутку та рентабельності, зробити конкретні висновки й розробити пропозиції, спрямовані на підвищення прибутковості діяльності підприємства.

Після формулювання мети курсової роботи необхідно визначити конкретні завдання, що мають вирішуватися відповідно до цієї мети. Завдання курсової роботи чітко формулюються у відповідності до пунктів плану роботи у формі переліку, що треба зробити (вивчити, описати, встановити, проаналізувати, охарактеризувати, виявити тощо).

Обов'язковим елементом вступу є визначення об'єкта і предмета курсової роботи.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію й обрані для вивчення, а предмет дослідження – те, що міститься в межах об'єкта.

Потрібно назвати основні методи дослідження в роботі, що будуть використані під час виконання курсової роботи. Методи дослідження, які слід використати у даній курсовій роботі можна об'єднати в такі групи:

1. Методи теоретичного дослідження (формалізація, узагальнення та конкретизація, декомпозиція, гіпотеза та систематизація).
2. Методи емпірико-теоретичного дослідження (аналіз, синтез, індукція, дедукція, ототожнення, ізолювання).
3. Методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, аналогія, вимірювання).
4. Методи загальносистемного аналізу (порівняння, візуально-графічний, балансовий, формально-логічний).

Основна частина курсової роботи умовно розділяється на три складові [8].

Перша складова основної частини передбачає розгляд теоретичної сутності об'єкта дослідження, основних факторів (зовнішні і внутрішні) і

резервів його зміни, проблемного поля його функціонування.

В цій частині слід представити базові засади економічного аналізу (методи, показники, інформаційне забезпечення аналізу, виконавці тощо) та методика аналізу об'єкта дослідження (алгоритм, формули), причому наведені показники і методики аналізу мають бути використані у наступних розділах курсової роботи.

В якості інформаційної бази для підготовки цієї частини має служити навчальна і наукова література, публікації в економічних та галузевих журналах і газетах, інформація мережі Інтернет тощо [8].

Обсяг – до 10 сторінок.

Друга складова основної частини повинна мати аналітичний характер, тут має бути подана стисла організаційна характеристика підприємства-суб'єкта дослідження, розглянута його ринкова позиція і представлений аналіз економічних показників щодо виробничо (торговельно) - господарської діяльності підприємства з поглибленим аналізом об'єкта дослідження.

Вихідною інформацією цього розділу слугують звітні дані про роботу конкретного підприємства, на прикладі якого проводяться дослідження (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал підприємства тощо).

Період дослідження має бути 2-3 роки діяльності підприємства.

Обов'язковими елементами даної частини роботи мають бути:

- загальні відомості про підприємство (його назва, рік створення та основні етапи розвитку, вид господарської діяльності, правове положення, характер власності, приналежність підприємства за капіталом і контролем);

- організаційна структура підприємства: перелік виробничих підрозділів та підрозділів по управлінню підприємством, бажано у схематичному вигляді, відображення змін останніх років в організаційній структурі;

- взаємовідносини підприємства з зовнішніми контрагентами і ринковою інфраструктурою: назви підприємств-постачальників і підприємств-споживачів, форми зв'язків з ними, зв'язки з банками, оцінка стабільності зв'язків, а також стану конкуренції та оцінка факторів зовнішнього середовища;

- економічний стан підприємства, який визначається на основі аналізу ключових показників його виробничо (торговельно) - господарської і фінансової діяльності [8]. Аналітичні дослідження у цьому підрозділі потрібно проводити власне за таблицями 3.1 та 3.2.

Аналіз таблиць 3.1 і 3.2 потрібно проводити послідовно за групами однорідних показників, зокрема:

- 1) показники виробництва і збуту продукції аналізують у їх взаємозв'язку та з визначенням резервів збільшення масштабів виробництва і реалізації з поділом їх на ті, що залежать і не залежать від підприємства;

- 2) показники поточних витрат аналізують у взаємозв'язку зі зміною показників виробництва і збуту, зокрема реалізованої продукції у діючих цінах, зміною структури витрат, зміною рентабельності окремих видів продукції (товарів) тощо. Резерви даної частини аналізу, як правило, стосуються зростання витрат загалом і підвищення частки матеріальних витрат, наявності

низькорентабельних видів продукції (товарів), зростання витратності продаж тощо;

Таблиця 3.1 – Основні показники господарської діяльності промислового підприємства [10]

Показники	Од. виміру.	Минулий рік	Звітний рік	Темп зміни, %	Відхилен ня (+;-)
Чиста виручка в поточних цінах	тис. грн.				
в порівняльних цінах	тис. грн.				
Поточні витрати виробництва, разом	тис. грн.				
в тому числі:					
собівартість	тис. грн.				
витрати на збут	тис. грн.				
адміністративні витрати	тис. грн.				
Інші оперативні витрати	тис. грн.				
Інші оперативні доходи	тис. грн.				
Витрато місткість	коэф.				
Прибуток (збиток) від операційної діяльності в сумі	тис. грн.				
в % до виручки від реалізації	%				
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування					
в сумі	тис. грн.				
в % до виручки від реалізації	%				
Прибуток чистий					
в сумі	тис. грн.				
в % до виручки від реалізації	%				
Середньооблікова кількість робітників, разом	осіб				
в тому числі робітників виробництва	осіб				
Продуктивність праці 1-го робітника (в порівняльних цінах)	тис.грн.				
Фонд заробітної плати					
в сумі	тис. грн.				
в % до виручки від реалізації	%				
Середньомісячна заробітна платня 1-го робітника	грн.				
Середньорічна вартість основних фондів	тис. грн.				
Фондовіддача	коэф.				
Средня вартість оборотних активів	тис. грн.				
Коефіцієнт обіговості оборотних активів	оборотів				

3) показники прибутку і прибутковості діяльності аналізують у взаємозв'язку з усіма іншими групами показників, перш за все у зв'язку зі змінами реалізації, поточних витрат і розміру активів;

Таблиця 3.2 – Основні показники господарської діяльності торговельного підприємства [10]

Показники	Од. виміру	Минулий рік	Звітний рік	Темп зміни, %	Відхилення (+,-)
Товарооборот	тис. грн				
у поточних цінах					
у порівняних цінах					
Доход від реалізації товарів (валовий прибуток)					
в сумі	тис. грн				
у % до товарообороту	%				
Витрати обігу					
в сумі	тис. грн				
у % до товарообороту	%				
Прибуток (збиток) від реалізації					
в сумі	тис. грн				
у % до товарообороту	%				
Інші операційні доходи	тис. грн				
Інші операційні витрати	тис. грн				
Прибуток (збиток) від операційної діяльності					
в сумі	тис. грн				
у % до товарообороту	%				
Результат від участі в капіталі	тис. грн				
Результат від фінансової діяльності	тис. грн				
Прибуток до оподаткування					
в сумі	тис. грн				
у % до товарообороту	%				
Податок на прибуток	тис. грн				
Чистий прибуток (збиток) від звичайної діяльності					
в сумі	тис. грн				
у % до товарообороту	%				
Середньооблікова чисельність працівників	осіб				
Продуктивність праці	тис. грн				
в поточних цінах					
в порівняних цінах					
Фонд заробітної плати					
в сумі	тис.грн				
у % до чистої виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	%				
Середня заробітна плата одного працівника в місяць	грн				
Середньорічна вартість основних засобів	тис.грн				
Фондовіддача	тис.грн				
Середньорічна вартість оборотних активів	тис.грн				
Оборотність оборотних активів	об.				

4) показники з праці аналізують у взаємозв'язку зі зміною показників виробництва і збуту, зокрема реалізованої продукції (товарообороту) у порівнянних цінах, а також зі зміною мінімальної заробітної плати у державі тощо. Важливим є також аналіз співставлення темпів зміни продуктивності праці і середньої заробітної плати. Закінчується аналіз показників з праці узагальненням резервів оптимізації чисельності персоналу, посилення мотивації до високопродуктивної праці;

5) показники стану та ефективності використання основних засобів аналізують у взаємозв'язку зі зміною показників виробництва і збуту, зокрема реалізованої продукції (товарообороту) у порівнянних цінах, а також зі змінами в інвестиційній політиці підприємства. Резерви даної частини аналізу, як правило, стосуються неузгодженості у зміні технічної бази зі зміною масштабу виробництва (продажу), чисельності персоналу, обмеженості інвестицій у виробництво, скорочення активної частини основних засобів тощо;

6) показники мобільності активів (капіталу) підприємства та ефективності його використання аналізують у взаємозв'язку зі зміною показників виробництва і збуту, зокрема реалізованої продукції. Резерви даної частини аналізу, як правило, стосуються неузгодженості у зміні мобільної частини активів та сукупних активів зі зміною реалізації, уповільнення оборотності оборотних та сукупних активів [8].

На завершення аналізу таблиць 1 та 2 проводять динамічну оцінку співвідношень основних показників відповідно до «золотого правила економіки підприємства»:

$$\text{Трп} > \text{Трд} > \text{Тра} > 100\%, \quad (3.1)$$

де Трп – темп зростання чистого прибутку;

Трд – темп зростання реалізованої продукції (чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг));

Тра – темп зростання вартості активів [8].

Економічна інтерпретація «золотого правила»:

1. Нерівність $\text{Тра} > 100\%$ означає, що економічний потенціал підприємства нарощується при зростанні масштабів його діяльності, що є втіленням перспективної мети діяльності. У межах одного року допустимим є відхилення від цього співвідношення, якщо, наприклад, воно спричинене зменшенням дебіторської заборгованості або оптимізацією активів і запасів.

2. Нерівність $\text{Трд} > \text{Тра}$ (прискорене зростання доходу у порівнянні зі зростанням розміру активів) свідчить про те, що ресурси підприємства використовуються більш ефективно.

3. Нерівність $\text{Трп} > \text{Трд}$ (прискорене зростання прибутку у порівнянні зі зростанням розміру доходу) вказує на відносне зниження витрат [8].

На підставі поданого у першій частині курсової роботи методичного інструментарію аналізу виконується глибоке вивчення стану об'єкта дослідження. Тут встановлюються динамічні зміни узагальнюючих і часткових показників, структури економічного явища. Якщо є доступною й планова

(нормативна) інформація, то вона також показується в аналітичних таблицях і використовується для оцінки якості процесу планування. Форма аналітичних таблиць відповідає структурі (колонкам) таблиць 1 і 2.

В аналітичній частині курсової роботи виконується розгорнутий факторний аналіз і проводиться розрахунок розміру резервів поліпшення об'єкта дослідження за той же аналітичний період [8].

Обов'язковою вимогою проведення факторного аналізу є використання одного з методів детермінованого факторного аналізу (на вибір: ланцюгових підстановок, абсолютних різниць, відносних різниць, індексний тощо з балансовою перевіркою) та методу кореляційного аналізу [8].

Найбільш значущу інформацію варто подавати у вигляді рисунків (у формі графіків, діаграм тощо), що додає наочності сприйняття певної економічної проблеми.

За результатами аналізу складається узагальнююча таблиця резервів у розрізі їх джерел і відображається зв'язок із економічним станом підприємства (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Оцінка впливу факторів на зміну рентабельності продукції підприємства (приклад)

Показник	Од. вим.	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення, (+,-)	Вплив факторі, +/-	
					Позитивний, +	Негативний, -
Чиста виручка від реалізації продукції	тис. грн.	2661,72	6220,06	3558,34	46,52	
Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	2164,5	4846,26	2681,76		-43,11
Валовий прибуток	тис. грн.	497,22	1373,8	876,58		
Рентабельність продукції	%	22,97159	28,34	5,37		
Загальний вплив:	тис. грн.				3,41	

Обсяг аналітичної частини курсової роботи – до 15 сторінок.

Третя складова основної частини курсової роботи має містити формування та обґрунтування стратегії розвитку об'єкта дослідження та представлення управлінських рішень, спрямованих на поліпшення його стану. Вихідною інформацією цього розділу слугують звітні дані про роботу аналізованого підприємства та результати виявлених у попередніх розділах резервів [8].

Розробці альтернативних рішень може передувати побудова дерева цілей стосовно вирішення основної проблеми (рисунок 3.1).

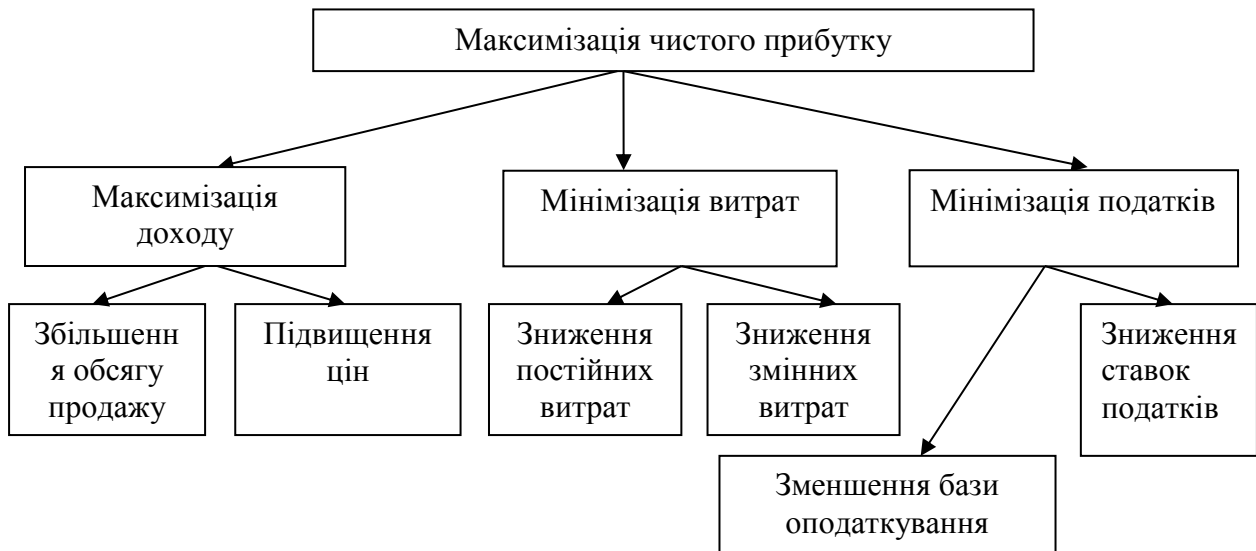

Рисунок 3.1 - Дерево цілей максимізації чистого прибутку (приклад) [8]

З урахуванням визначених на дереві цілей формулюються всі можливі альтернативи. Для узагальнення сформульованих управлінських рішень бажано скористатися загальновідомим у менеджменті підходом, коли всі рішення відображаються у вигляді дерева рішень, на якому показується як альтернативи, так і їх можливі наслідки (рис. 3.2) [8].

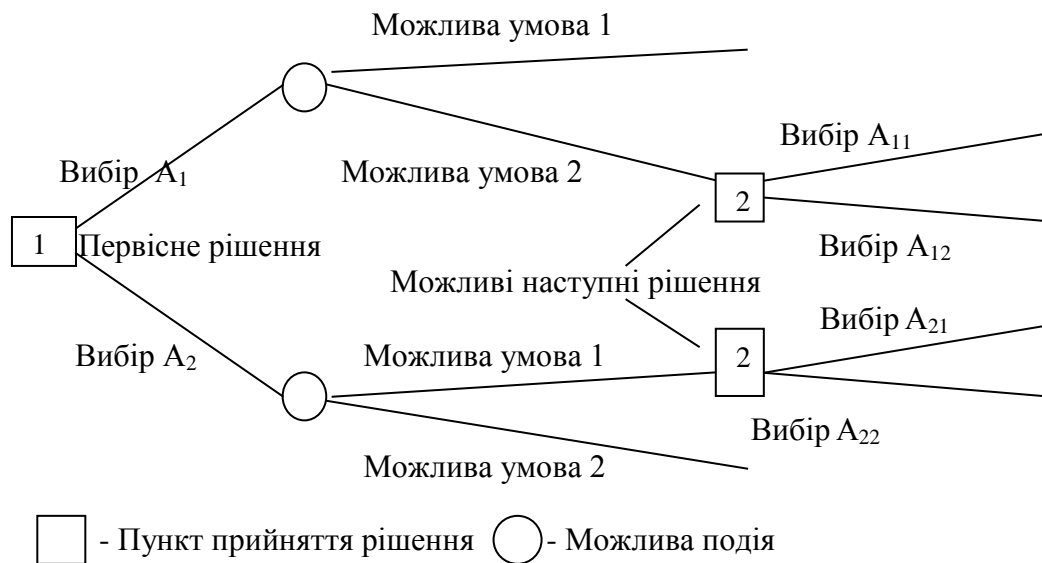

Рисунок 3.2 - Створення дерева рішення [8]

Дерево рішень читається зліва направо. Гілки, які виходять з квадратних вузлів, означають альтернативи; гілки, які виходять з круглих вузлів, означають можливі події (тобто можливі умови). Оскільки дослідження, що виконується у курсовій роботі (проекті) - есе, є в основному теоретизованим, то окупність на дереві рішень на проставляється. У випадках, коли автори дійшли до повного експериментального завершення даної роботи, даний параметр заповнюється [8].

Обсяг даної частини курсової роботи – 5-7 сторінок.

У висновках до курсової роботи наводяться результати проведеного дослідження (основні висновки), обґрунтовані пропозиції щодо вирішення проблем та підвищення ефективності розвитку зазначених явищ та процесів.

Висновки мають:

1. Відповідати завданням курсової роботи.
2. Включати висновки досліджень з теми курсової роботи.
3. Відобразити авторські пропозиції щодо розв'язання проблем, які були встановлені в результаті аналізу та їх ефективність.

Головні вимоги до написання висновків – змістовність, обґрунтованість, структурованість, практична спрямованість [11].

Обсяг – 5 -7 сторінок.

4. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується українською мовою. Оформлення курсової роботи (проєкту) здійснюється відповідно до СТУ ДонНУЕТ 02.02-30-2020 “Вимоги до оформлення письмових робіт студентів”.

5. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оформлена у відповідності до вимог курсова робота підписується здобувачем вищої освіти із зазначенням дати завершення роботи, перевіряється на плагіат (П ДонНУЕТ 02.02-10-2020) і, у випадку оригінальності тексту на рівні понад 75 %, передається на перевірку керівнику курсової роботи.

Оформлення, передача на перевірку на плагіат курсової роботи здійснюється у строки, які встановлено розпорядженням.

Оцінювання курсової роботи керівником здійснюється за критеріями, поданими у табл. 5.1.

Таблиця 5.1 – Шкала оцінювання курсової роботи [12]

Оцінка			
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала	В роботі повно та послідовно розкрито зміст теми, творчо, самостійно досліджено проблеми, проаналізовано широке коло фактичних даних та матеріалів за останні роки. Висновки повні та обґрунтовані. Повністю дотримано вимоги до оформлення. Курсова робота виконувалася згідно графіку.
90-100	A	5, «відмінно»	В роботі зміст розкрито на достатньо високому творчому рівні, змістовно розглянуто окремі питання плану, зібрано та проаналізовано фактичний матеріал за останні роки. Висновки повні та обґрунтовані. Однак в роботі мають місце окремі неточності, незначні помилки, недоліки в оформленні. Курсова робота виконувалася згідно графіку.

80-89	B	4, «добре»	В роботі зміст розкрито на достатньо високому творчому рівні, досить змістовно розглянуто окремі питання плану, зібрано та проаналізовано фактичний матеріал за останні роки. Висновки досить повні та обґрунтовані. В роботі мають місце окремі неточності, незначні помилки, недоліки в оформленні.
75-79	C		В роботі в основному правильно, але недостатньо повно розкрито зміст основних питань, відсутня належна глибина аналізу теоретичного та фактичного матеріалу, роботі притаманні окремі стилістичні та граматичні помилки, є деякі порушення щодо оформлення курсової роботи.
70-74	D	3, «задовільно»	В роботі зміст розкрито не досить повно, не досить обґрунтовані власні висновки, не було використано джерела інформації за останні роки. Висновки не досить повні, відсутні рекомендації. Є значні зауваження до оформлення.
60-69	E		В роботі допущено суттєві помилки у викладенні матеріалу, використано доволі вузьке коло літературних джерел, практично не наводяться фактичні та статистичні данні, немає їх аналізу. Оформлення не відповідає вимогам. Курсова робота виконана із запізненням.
35-59	FX	2, «незадовільно»	Курсова робота виконана із значним запізненням та не відповідає висунутим вимогам.
0-34	F		Курсова робота не виконана

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV: станом на 06.01.2018 р. [Електронний ресурс]: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI: станом на 01.01.2018 р. [Електронний ресурс]: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV: станом на 01.01.2018 р. [Електронний ресурс] // <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: Накази Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]: <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. №433 [Електронний ресурс]: <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 [Електронний ресурс]: <http://search.ligazakon.ua>.
7. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 11.04.2013 р. №476 [Електронний ресурс]: <http://www.minfin.gov.ua>.
8. Економічний аналіз [Текст] : метод. вказівки до викон. курс. роботи / С.В. Волошина ; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, каф. економ. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. – 31 с.
9. Економічний аналіз: метод. рек. до вивч. дисц. / Лохман Н.В. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та бізнесу. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 111 с.
10. Лохман Н.В., Грищук О.А. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Економіка підприємства», ступінь «бакалавр». Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та бізнесу. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 109 с.
11. Стандарт університету “Вимоги до оформлення письмових робіт здобувачів вищої освіти” СТУ ДонНУЕТ 02.02 - 30 – 2020. [Електронний ресурс]: <https://donnuet.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/stu-02.02-30-2020.pdf>
12. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Організація готельного господарства» [Текст]: ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. технолог. в ресторанному господарстві, готельно-ресторанної справи та підприємництва; Н.С. Приймак, О.А. Ніколайчук. – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2020. – 19 с.
13. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посібник/ В.М. Микитюк, Т.М. Паламарчук, О.П. Русак [та ін.]; за ред. В.М. Микитюка. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с.
14. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова,

- Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. – 2015. – 310с.
15. Бедзай О.В., Ващенко Л.О. Економічний аналіз: практикум для студентів денної та заочної форми навчання. Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. 30 с.
 16. Сименко И.В., Ващенко Л.А., Глущенко Я.И. Методические указания по организации СРС и выполнению индивидуальных (домашних) заданий по дисциплине «Экономический анализ». Донецк: ДонГУЭТ, 2006.122 с.
 17. Садекова А.М., Ангеліна І.А. Економічний аналіз: конспект лекцій. Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. 130 с.
 18. Андреева Г.І. Економічний аналіз: навчально-методич. посіб. Київ: Знання, 2008. 263с.
 19. Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М., Підгорна І.Є. Економічний аналіз (практикум): навчальний посібник. Львів: «Магнолія –2006», 2010. 320с.
 20. Волкова Н.А., Подвальна Н.Е. Організація та методика економічного аналізу: навчальний посібник. Одеса, ОДЕУ, 2013. 267 с.
 21. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2014. 536с.
 22. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учебник / под ред. А.А. Канке. Москва: «Форум», 2013. 301 с.
 23. Бердникова Т.Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учеб. пособ. Москва, «Ось-89», 2013. 215 с.
 24. Беспалов М.В., Абдукаримов И.Т. Финансово-экономический анализ хозяйственной деятельности коммерческих организаций (анализ деловой активности): учебное пособие. Москва: «Инфра», 2013. 516 с.
 25. Джоголь О.С. Сучасні підходи щодо формування фінансової звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів. Науковий вісник НЛТУ України. № 23. 2013. С.230-235.
 26. Сучасні проблеми розвитку економічного аналізу як інструменту ефективності діяльності: монографія / за ред. Волкової Н.А. Одеса, ОДЕУ, «Ротاپронт», 2012. 236с.
 27. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
 28. Сайт державного комітету статистики України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>.
 29. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

ДОДАТКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та бізнесу

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему: _____
(тема курсової роботи)

Виконав:
здобувач ВО _____ курсу групи _____
спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

Викладач:

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Кількість балів: _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Засвідчую, що у роботі немає запозичень з
праць інших авторів без відповідних
посилань
Здобувач ВО _____
(підпис)

Маріуполь
20__

РЕФЕРАТ

Загальна кількість в роботі: Сторінок _____, рисунків _____, таблиць _____, додатків _____, графічного матеріалу _____, використаних джерел _____

Об'єкт дослідження:

Предмет дослідження:

Мета дослідження:

Методи дослідження:

Основні результати дослідження:

Ключові слова:

ЗМІСТ

ВСТУП
ОСНОВНА ЧАСТИНА
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

*Приклад змісту курсової роботи на тему б**
«Аналіз ефективності формування та використання оборотних активів
підприємства»

ЗМІСТ

ВСТУП
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи аналізу оборотних активів підприємства
1.1 Економічна сутність оборотних активів
1.2 Основні завдання та методики аналізу оборотних активів
РОЗДІЛ 2. Аналіз формування та використання оборотних активів
підприємства
2.1 Ринкова позиція підприємства
2.2 Оцінка ефективності формування та використання оборотних активів
підприємства
РОЗДІЛ 3. Розвиток підприємства на основі результатів аналізу оборотних
активів підприємства
3.1 Розробка стратегії управління оборотними активами підприємства
3.2 Експертна діагностика та пропозиції щодо оптимізації оборотних активів
підприємства
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

*Приклад змісту курсової роботи на тему 10**
«Аналіз прибутків (збитків) і рентабельності діяльності підприємства»

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти аналізу прибутку та рентабельності підприємства

1.1 Сутність економічної категорії прибутку та рентабельності підприємства

1.2 Методика аналізу прибутку та рентабельності підприємства

РОЗДІЛ 2. Практичні аспекти аналізу прибутку та рентабельності підприємства

2.1 Організаційно – економічний портрет підприємства

2.2 Діагностика формування та використання прибутку підприємства

2.3 Аналіз рентабельності діяльності підприємства

РОЗДІЛ 3. Розробка стратегії підвищення прибутковості діяльності підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

*Приклад змісту курсової роботи на тему 16**
«Аналіз забезпеченості підприємства персоналом»

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичне обґрунтування економічного аналізу персоналу підприємства

1.1 Трудовий потенціал як економічна категорія персоналу підприємства

1.2 Характеристика системи аналізу трудового потенціалу підприємства

РОЗДІЛ 2. Аналіз ефективності забезпечення трудового потенціалу підприємства

2.1 Ринкова позиція підприємства

2.2 Аналіз формування та використання трудового потенціалу підприємства

РОЗДІЛ 3. Напрями удосконалення ефективності використання трудового потенціалу на підприємстві

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Навчальне видання

Н.В. Лохман, К.С. Хаврова, Т.В. Кореніцина

Кафедра економіки та бізнесу

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 0,91.

Донецький національний університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського 50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.